

ОКРЕМА ДУМКА

судді Конституційного Суду України Литвинова О.М. стосовно Ухвали Великої палати Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради України „Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні“

Велика палата Конституційного Суду України 7 березня 2019 року постановила Ухвалу № 8-у/2019 (далі – Ухвала), якою відмовила у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради України „Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні“ від 19 квітня 2018 року № 2410–VIII (далі – Постанова) на підставі пункту 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

Підтримуючи ідею про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, вважаю за необхідне на підставі статті 93 Закону України „Про Конституційний Суд України“ викласти окрему думку щодо концептуальних недоліків в аргументації Ухвали.

1. Мотивуючи неналежність до повноважень органу конституційної юрисдикції питань, порушених у конституційному поданні, Велика палата Конституційного Суду України виходила, зокрема, з такого:

– приймаючи Постанову, Верховна Рада України засвідчила свою політичну позицію щодо підтримки звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію

Православної Церкви в Україні (друге речення абзацу третього пункту 2 мотивувальної частини Ухвали);

– питання, порушені у Постанові, мають політичний характер та повинні бути вирішені в межах компетенції та політичної доцільності відповідних органів державної влади (перше речення абзацу четвертого пункту 2 мотивувальної частини Ухвали).

Згідно зі статтею 35 Конституції України церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа – від церкви; жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова (частина третя); ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних переконань; у разі якщо виконання військового обов'язку суперечить релігійним переконанням громадянина, виконання цього обов'язку має бути замінене альтернативною (невійськовою) службою (частина четверта).

Таким чином, з наведених конституційних приписів випливає, що Україна є світською (нейтральною щодо віри) державою, що виключає можливість підтримки (у тому числі політичної) органами публічної влади (зокрема єдиним органом законодавчої влади в Україні) православ'я – однієї з основних течій християнства.

Саме тому дотримуюся думки, що сформульований в Ухвалі підхід Великої палати Конституційного Суду України лише підтверджує твердження суб'єкта права на конституційне подання про те, що Постанова як акт парламенту суперечить світській сутності Української держави, яка вбачається зі змісту частин третьої, четвертої статті 35 Конституції України, а тому він видається вкрай вразливим і сумнівним.

2. Переконаний, що відмова у відкритті конституційного провадження у цій справі мала б ґрунтуватися на іншому підході, хоча також на підставі пункту 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ –

неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

Оспорювана Постанова за своєю суттю не є правовим актом Верховної Ради України у розумінні абзацу другого пункту 1 частини першої статті 150 Конституції України, пункту 1 статті 7 Закону України „Про Конституційний Суд України“, оскільки вона не породжує жодних юридичних наслідків. Цією постановою парламент лише підтримав звернення глави держави до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні.

З цього приводу необхідно зазначити, що Конституційний Суд України вже відмовляв у відкритті конституційного провадження у справі у зв'язку з непідвідомчістю йому питань, порушених у конституційному поданні, коли предметом його розгляду була Постанова Верховної Ради України „Про прийняття в першому читанні проекту Земельного кодексу України“; Конституційний Суд України вирішив, що зазначена постанова не належить до правових актів Верховної Ради України, адже є актом парламенту регламентного характеру (Ухвала від 28 лютого 2001 року № 1-у/2001).

Суддя
Конституційного Суду України

О. ЛИТВИНОВ